

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA ZABYTKOWYCH POJAZDÓW KONNYCH WCHODZĄCYCH W SKŁAD
KOLEKCJI ZGROMADZONEJ W WOZOWNI DWORU W TUŁOWICACH
Nr rejestru Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków B 2198**

**1. POJAZD KONNY TYPU MILORD FIRMY JAN STOPCZYK,
WARSZAWA z około 1885 roku nr rej. zab. B-661**

Remont całkowity zgodnie z założeniami zawartymi w karcie ewidencyjnej ruchomych zabytków techniki. Pojazd powinien być poddany zabiegom przeciw aktywności kołatka. Wymaga oczyszczenia części metalowych podwozia i naprawę kowalską części uszkodzonych wieńca skrętnego, zabezpieczenie antykorozyjne i ponowne wykonanie powłok lakierniczych w kolorze czarnym wraz ze szparowaniem złotym ugiem w technologii tradycyjnej o wykończeniu satynowym. Koła wymagają oczyszczenia, naprawy obręczy i ponownego malowania wraz ze szparowaniem, wykonania nowych podkładek skórzanych na czopach oraz drykowanych ozdobnych dekielków mosiężnych na nakrętkach mocujących koło na osi. Usunięcie starych powłok lakierniczych na częściach drewnianych i metalowych nadwozia, naprawa uszkodzonych elementów konstrukcji z maksymalnym zachowaniem oryginalnej substancji. Wykonanie nowej drewnianej podłogi w części tylnej pojazdu z użyciem starego drewna. Ponowne malowanie elementów drewnianych i metalowych nadwozia w kolorze czarnym o wykończeniu satynowym. Wykonanie nowej tapicerki tylnego siedzenia w tradycyjnej formie i technologii, z czarnym pokryciem skórzonym o fakturze zgodnej z zachowanymi fragmentami na podłokietnikach wraz z konserwacją zachowanych elementów, w tym pasmanterii. Odtworzenia wymaga też tapicerka ławeczki dziecięcej oraz boków drzwiczek w analogicznej skórze oraz wykładziny podłogi tylnej części pojazdu tradycyjną ceratą i dywanem a na podnóżku kozła ceratą i dywanikiem z czarnej gumy piramidalnej. Obróbka progów w czarnej skórze z podkładem z włosia końskiego. Naprawa konstrukcji budy wraz ze skórzonym pokryciem metodą zachowawczą z uzupełnieniem brakujących fragmentów i wykonaniem nowego granatowego podbicia sukienego. Naprawa wachlarza przedniego i czterech błotników wraz z pokryciem skórzonym. Do uzupełnienia jest też skrzynka na koźle z pokryciem w czarnej skórze oraz wykonanie nowego pokrycia skórą klina stangreckiego zgodnie z pierwotnym wzorem. Konserwacja drewnianego kufra powozowego z pokryciem skórzonym i wyklejeniem wnętrza pasiastą tapetą papierową oraz okuciem kufra listwą mosiężną i uzupełnieniem stalowych elementów mocowania w tyle pojazdu. Renowacja lamp. Metalowe listwy mosiężne wykończenia nadwozia wymagają oczyszczenia i wypolerowania oraz uzupełnienia brakujących gwoździ mocujących. Do uzupełnienia pozostaje dyszel wraz z okuciem do zaprzęgu czterokonnego. Szacunkowy koszt prac wyniesie ok. 140 tys. zł.

Uzasadnienie: Pojazd jest obiektem unikalnym w skali kraju i jedynym zachowanym powozem jednej z czołowych warszawskich firm z XIX wieku. Pojazd był używany w majątkach Głanów i Tarnawa w powiecie olkuskim..

Program dla remontu konserwatorskiego w/w pojazdu związany jest z przyznaniem środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na wniosek Urzędu Gminy Brochów z dnia 10.08.2023 w wysokości 343 000 zł, przy udziale własnym 2% 7000 zł., łącznie 350000 zł. na trzy pojazdy z kolekcji. Do wykonania wymienionych prac jedynym godnym polecenia jest renomowany zakład powozowy MENDYKA MASTERCRAFT Zenon Mendyka, Księginki 32, 63-140 Dolsk, który najlepiej w kraju spełnia wymogi tego typu prac konserwatorskich, wynikające z wieloletniego doświadczenia praktycznego, znajomości dawnych technologii i doboru właściwych materiałów. Jako rzeczoznawca w dziedzinie zabytkowych pojazdów konnych oraz właściciel wymienionych pojazdów podejmuję się nadzoru konserwatorskiego nad przebiegiem prac.

09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71, fax 262 75 58

Tułowice, 09.10.2023

Andrzej Novák-Zempliński
Andrzej Novák-Zempliński

Zetwierk do decyzji WUOZ/Płock w 31/2024 z dn 12
A.01.2024 ✓

Z up. Mazowieckiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Jolanta Sobierajska
Kierownik Biura w Płocku

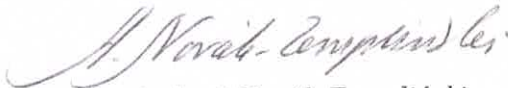
**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA ZABYTKOWYCH POJAZDÓW KONNYCH WCHODZĄCYCH W SKŁAD
KOLEKCJI ZGROMADZONEJ W WOZOWNI DWORU W TUŁOWICACH
Nr rejestru Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków B 2198**

**2. POJAZD KONNY TYPU FAETON FIRMY JAN KORBA W ZAMOŚCIU
z początku XX wieku nr. rej. zab. B-686**

Pojazd wymaga renowacji, zgodnie z założeniami zawartymi w Białej Karcie zabytku techniki, części nadwozia i podwozia, z maksymalnym zachowaniem oryginalnej substancji oraz wykonaniem nowej tapicerki z granatowym pokryciem sukiennym i pasmanterią według zachowanego wzoru oraz klinem „dżentelmeńskim” dla powożącego. Rekonstrukcji wymaga skrzynka tylnego siedzenia wraz z granatową tapicerką sukienną i pasmanterią oraz tapicerskie wykończenie podłogi tradycyjną ceratą i progów z obróbką skórzaną czarną. Uzupełnieniu lub wymianie podlega drewniany wachlarz przedni z zachowaniem oryginalnych okuć metalowych. Elementy wykończenia z białego metalu wymagają jedynie oczyszczenia i wypolerowania. Malowanie nadwozia i podwozia w tradycyjnej technologii w kolorze czarnym wraz ze szparowaniem w kolorze czerwonym zgodnie z zachowanym wzorem. Konserwacja zachowawcza białych bandaży kół oraz wykładzin podnóżka kozła i stopni z białej gumy piramidalnej. Renowacja lamp wymaga jedynie malowania oraz oczyszczenia i wypolerowania elementów z białego metalu oraz srebrzonych. Konserwacja zachowanej malowanej plakiety heraldycznej na tyle skrzyni pojazdu. Do uzupełnienia pozostaje dyszel wraz z okuciem parokonnym. Szacunkowy koszt prac wyniesie ok. 90 tys. złotych

Uzasadnienie: Faeton jest jedynym zachowanym w polskich zbiorach pojazdem tego typu, jako pojazd sportowy do powożenia przez właściciela, wyprodukowanym w krajowej firmie. Pojazd został zbudowany dla Adama Grabkowskiego herbu Jastrzębiec z majątku Kamienna w Powiecie Buskim.

Program dla remontu konserwatorskiego w/w pojazdu związany jest z przyznaniem środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na wniosek Urzędu Gminy Brochów z dnia 10.08.2023 w wysokości 343 000 zł, przy udziale własnym 2% 7000 zł., łącznie 350000 zł. Na trzy pojazdy z kolekcji. Do wykonania wymienionych prac jedynym godnym polecenia jest renomowany zakład powozowy MENDYKA MASTERCRAFT Zenon Mendyka, Księginki 32, 63-140 Dolsk, który najlepiej w kraju spełnia wymogi tego typu prac konserwatorskich, wynikające z wieloletniego doświadczenia praktycznego, znajomości dawnych technologii i doboru właściwych materiałów. Jako rzeczoznawca w dziedzinie zabytkowych pojazdów konnych oraz właściciel wymienionych pojazdów podejmuję się nadzoru konserwatorskiego nad przebiegiem prac.

Andrzej Novák-Zempliński

Tułowice, 29.09.2023

Zalecanik do decyzji wu 02/PTach wu 33/2024
z dnia 17.01.2024

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71, fax 262 75 58

Z up. Mazowieckiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
Jolanta Sobierajska
Kierownik Delegatury w Płocku

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA ZABYTKOWYCH POJAZDÓW KONNYCH WCHODZĄCYCH W SKŁAD
KOLEKCJI ZGROMADZONEJ W WOZOWNI DWORU W TUŁOWICACH
Nr rejestru Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków B 2198**

**3. POJAZD KONNY TYPU BREK WAGONET FIRMY H. WOLTER. KOŁOBRZEG
ok. 1900 r. nr rej. zab. B-677**

Pojazd wymaga gruntownej renowacji, zgodnie z założeniami zawartymi w Białej Karcie zabytku techniki, tak części metalowych jak i drewnianych z usunięciem starych powłok lakierniczych, zabezpieczeniem antykorozyjnym części metalowych oraz przywróceniem pierwotnej kolorystyki naturalnego drewna nadwozia i kół oraz wykonaniem nowych powłok lakierniczych w w kolorze czarnym ze szparowaniem w kolorze ugru na częściach metalowych. Powinien być poddany zabiegom przeciw aktywności kołatka. Do wymiany całkowitej kwalifikuje się podłoga pojazdu mocno zniszczona działalnością kołatka oraz wilgoci oraz niektóre elementy nadwozia, takie jak drewniany wachlarz przedni oraz błotniki nad kołami tylnymi, uszkodzone tralki galeryjek oparć i podłoga podnóżka kozła. Tapicerka pojazdu wymaga całkowitej rekonstrukcji przy użyciu tradycyjnych materiałów i technologii z użyciem tkanin (Bedford Cord w kolorze piaskowym lub sztruks) i skóry naturalnej przy użyciu tradycyjnych materiałów wypełniających. Do odtworzenia pozostają również wykładziny podłogi tradycyjnym linoleum ze skórzaną obróbką progów oraz wykładzina podnóżka kozła z gumy piramidalnej. Lampy nie wymagają renowacji natomiast do uzupełnienia pozostaje dyszel wraz z okuciem do zaprzęgu czterokonnego oraz orczyca doprzęgowa z orczykami, również zapasowymi, mocowanymi za oparciem przedniego siedzenia. Wymianie mogą podlegać bandaż gumowe kół. Uzupełnieniem tradycyjnego wyposażenia pojazdu sportowego mogą być wiklinowe koszyki piknikowe, umieszczane pod tylnymi siedzeniami oraz koszyk na laski i parasole wraz ze stelażem mocującym na tyle pojazdu. Szacunkowy koszt prac wyniesie ok. 120 tys. zł.

Uzasadnienie: Pojazd typu brek wagonet, jako ekwipaż używany do wyjazdów na polowania, zawody hippiczne i pikniki, jest niezwykle rzadkim obiektem w zbiorach polskich i stanowi ważne dopełnienie programu kolekcji pojazdów dworu polskiego w Tułowicach. Proweniencja nie jest znana. Pojazd przywieziony ze Śląska Cieszyńskiego.

Program dla remontu konserwatorskiego w/w pojeździe związany jest z przyznaniem środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na wniosek Urzędu Gminy Brochów z dnia 10.08.2023 w wysokości 343 000 zł, przy udziale własnym 2% 7000 zł., łącznie 350000 zł. na trzy pojazdy z kolekcji. Do wykonania wymienionych prac jedynym godnym polecenia jest renomowany zakład powozowy MENDYKA MASTERCRAFT Zenon Mendyka, Księginki 32, 63-140 Dolsk, który najlepiej w kraju spełnia wymogi tego typu prac konserwatorskich, wynikające z wieloletniego doświadczenia praktycznego, znajomości dawnych technologii i doboru właściwych materiałów. Jako rzeczoznawca w dziedzinie zabytkowych pojazdów konnych oraz właściciel wymienionych pojazdów podejmuję się nadzoru konserwatorskiego nad przebiegiem prac.

WARSZAWA
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71, fax 262 75 50

A. Novák-Zempliński

Andrzej Novák-Zempliński

Tułowice, 29.09.2023

*Zetonię do decyzji w 02/Płock w 32/2023
z dnia 17.01.2024*

Z up. Mazowieckiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Jolanta Soltyrajska
Kierownik Delegatury w Płocku